

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Møteprotokoll

Kirkerådet

Møtedato: 16. august 2022 kl 10.00-14.00

Møtested: Digitalt

Arkivsak: 19/03866-68

Til stede: Kristin Gunleiksrud Raaum, Karin-Elin Berg, Olav Fykse Tveit, Tove Karoline Knutsen, Kurt Solstrøm, Karl Johan Kirkebø, Therese Egebakken, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Martha Garborg Bersglid, Linn Strømme Hummelvoll, Kjersti Gautestad Norheim, Rolf Steffensen, Thomas Tinglum, Turid Torland Håland

Møtende varamedlemmer: Gunhild Tomter Alstad for Iselin Vistekleiven, Kjetil Drangsholt for Kristine Sandmæl, Thomas Raadin Iversen for Nora Antonsen, Frode Rabbevg for Therese Utgård Aas

Forfall: Alex Ramstad Døsvik, Sara Ellen Anne Eira

Andre: Ingrid Vad Nilsen, Jan Rune Fagermoen, Gunn Schärer, Christian Volden, Torbjørn Backer Hjorthaug

Protokollfører: Øyvind Meling

Saksliste:

KR 62/22 Godkjenning av innkalling og saksliste (**Raaum**)

KR 63/22 Orienteringssaker (**Norheim**)

1. Muntlige orienteringer fra KR, SKR, MKR, BM, DnkU

KR 64/22 Referatsaker (**Norheim**)

1. Referat fra LHBT-utvalgets møte 5. april 2022
2. Protokoll fra Internettvalgstyret 5. mai 2022
3. Referat fra LHBT-utvalget 25. mai 2022
4. Rapport fra deltakelse på årsmøtet for Landsforeningen af menighedsråd 10.-12. juni 2022
5. Protokoll fra møte i Kontrollutvalget 2. februar 2022
6. Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 14. mars 2022

KR 65/22 Kirkelig organisering (**Grahl-Jacobsen**)

KR 66/22 Menighetsbarnehagene (**Bergslid**)

KR 67/22 Utdringsbildet for Den norske kirke (**Berg**)

KR 62/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjent.

Enstemmig

KR 63/22 Orienteringssaker

Muntlig orientering fra direktør:

- *Olavsfest er i gang igjen for fullt etter korona. Ny direktør, Steinar Larsen viderefører arbeidet fra Petter Myhr som hadde sin siste festival i år.*
- *Samiske kirkedager i Enare i Finland ble arrangert i begynnelsen av august, utsatt fra 2020. Neste kirkedager skal arrangeres på norsk side.*
- *Arendalsuka er i gang nå, med kirkeskip i Pollen og arrangementer i Trefoldighetskirken.*
- *Det er et intensivt arbeid i fase to med utskilling av eiendommer fra OVF. Fradeling av eiendommer er krevende arbeid og ny taksering av alle eiendommer er under planlegging.*
- *Det er stadig spørsmål om arbeidsmiljø for kvinnelige prester som følges opp. Det videre forsoningsarbeidet i forhold til skeive, følges også opp i samarbeid med LHBT-utvalget. Sak om kvensk kirkeliv kommer til Kirkerådsmøte i september og taternes organisasjoner ønsker nå ny kontakt.*
- *I noen av disse sakene, kommer det spørsmål om kategorialmenighet kan være en egnet organiseringsform. Vi har behov for en teologisk, juridisk og økonomisk gjennomgang av dette.*

Kirkerådets leder ba direktøren komme tilbake med sak om kategorialmenigheter.

Muntlig orientering fra MKR:

- *Refererte hvilke saker som var drøftet i MKR 10.-11. mai.*

Muntlig orientering fra BM:

- *Nordisk bispemøte på Island*
- *Olavsfest*
- *Arendalsuka*

Muntlig orientering fra DnkU:

- *Jobber med saker til UKM*
- *Arendalsuka*
- *Filmfestival i Haugesund*
- *Klimaarbeid (recreation)*

Forslag til vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering

Vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering

KR 64/22 Referatsaker

KR 64.1/22 Referat fra LHBT- utvalgets møte 5. april 2022

KR 64.2/22 Protokoll fra internettvalgstyret 5. mai 2022

KR 64.3/22 Referat fra LHBT- utvalgets møte 25. mai 2022

KR 64.4/22 Rapport fra deltakelse på årsmøtet for Landsforeningen af menighetsråd
10.-12. juni 2022

KR 64.5/22 Protokoll fra møte i Kontrollutvalget 2. februar 2022

KR 64.6/22 Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 14. mars 2022

Forslag til vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering

Vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering

Enstemmig

KR 65/22 Kirkelig organisering**Sammendrag**

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning. Som ledd i å forberede et slikt forslag ga Kirkerådet det såkalte Müller-Nilsen-utvalget oppdraget med å utrede en del aktuelle problemstillinger. Høringene som ble gjennomført med grunnlag i utvalgets sluttrapport, viste at det ikke var oppslutning om utvalgets forslag om å opprette et obligatorisk prostifellesråd for alle som arbeider sammen lokalt. Det store flertallet i den kirkelige høringen mener det er behov for en organisering som gir samme arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke. Det foreligger et omfattende høringsmateriale som gir viktige bidrag til det videre arbeidet med ny organisering av arbeidsgiveransvaret, også når det gjelder det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets vedtak. Fire arbeidsgrupper har parallelt med høringen sett nærmere på enkelte problemstillinger som utvalget anbefalte videre utredning av. De fire delutredningene inneholder vurderinger og forslag som vil kunne gi viktige bidrag ved den nærmere utformingen av en valgt modell for arbeidsgiverorganisering.

Kirkerådet har tegnet ut og vurdert tre modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret for alle som jobber lokalt – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver, én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og én modell som viderefører både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samler utøvelsen av en del arbeidsgiverfunksjoner. Modellene har hver sine styrker og svakheter, og de er utformet med kompenserende tiltak som vil kunne bøte på det som vurderes som negative aspekter, og forsterke det som oppfattes som positive elementer. Saken redegjør også for enkelte elementer i den kirkelige organiseringen som vurderes å være uavhengige av et slikt modellvalg. Formålet må, enten en starter med det ene eller andre rettslige utgangspunktet for arbeidsgiverorganisering, være å styrke virksomheten i soknene.

Det er viktig å understreke at Kirkerådet har lagt opp til at Kirkemøtet i 2022 skal fatte en prinsippbeslutning, altså en beslutning på et overordnet nivå. En prinsippbeslutning bør som et minimum ta stilling til overordnet modell for arbeidsgiverorganisering. Ulike alternativer må detaljeres så langt det er nødvendig, men ikke lengre, for at Kirkemøtet skal kunne ta stilling. Kirkemøtet vil naturligvis stå fritt til å knytte vilkår eller forutsetninger til modellvalg eller på andre måter legge føringer for det videre arbeidet. På grunnlag av Kirkemøtets prinsippbeslutning vil valgte modell for arbeidsgiverorganisering bli nærmere utredet og sendt på høring, før Kirkemøtet i 2023 etter planen fastsetter nødvendige bestemmelser om ordningen og innføringen.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet kan beslutte at arbeidsgiveransvaret skal samles på tvers av rettssubjekter og finansieringsordning. Etter Kirkerådets vurdering har Kirkemøtet rettslig grunnlag til å velge mellom de nevnte tre hovedmodellene: arbeidsgiveransvaret kan samles og forankres i soknet, det kan samles og forankres i det nasjonale rettssubjektet eller en kan videreføre både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samle utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner. Kirkemøtet har også frihet til å konkretisere den modellen som velges. Kirkerådet har merket seg at rekkevidden av Kirkemøtets organiseringsmyndighet er omtvistet.

Kirkemøtet har et helhetsansvar i trossamfunnet. Det innebærer at Kirkemøtet har en særlig forpliktelse til å arbeide for løsninger som i størst mulig grad kan virke samlende. Når Kirkemøtet utøver organiseringsmyndigheten, opptrer møtet på vegne av trossamfunnet, ikke som øverste arbeidsgivermyndighet i rettssubjektet Den norske kirke. Det innebærer blant annet at Kirkemøtet skal ivareta helhet og tydelig må ha både arbeidstakernes og ulike arbeidsgiveres behov og interesser innenfor sitt synsfelt.

Det må planlegges en mest mulig forutsigbar prosess for gradvis innføring av en ny modell, og det må legges godt til rette for trygghet i en omstillingsprosess.

Alle modellene vil på ulike vis og i ulik grad ha større økonomiske og administrative konsekvenser. Kirkemøtet skal i 2022 treffe vedtak på prinsippnivå, mens de nærmere ordningene og regelendringene etter planen vil bli konkretisert til behandling på Kirkemøtet i 2023. At beslutningen skal være på prinsippnivå, vil ikke bare begrense hvor langt en kan beskrive modellene, men også ulike typer konsekvenser. Kirkerådet må komme tilbake til mer detaljerte vurderinger og anslag i forbindelse med oppfølgingen av Kirkemøtets prinsippbeslutning. En ny kirkelig organisering har heller ikke som primærformål å spare midler, men å legge til rette for bedre kvalitet i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, bedre arbeidsmiljø og mer effektiv bruk av de samlede ressursene. Gevinster vil trolig kunne realiseres på sikt, og det vil kreve god dialog og godt samarbeid med blant andre kommunene.

Forslag til vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende prinsippvedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:
 - a) Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger.
 - b) Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
 - c) Ansvar for folkevalgt ledelse i Den norske kirke skal tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.
 - d) Bispedømmerrådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
 - e) Ledelse i kirken utredes nærmere og høres før ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
 - f) Felles rammeverk, strategier, politikk og systemer bør utvikles for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Kirkemøtet bør for eksempel fastsette et felles personalreglement for hele trossamfunnet, et reglement for biskopenes visitaser og et system for konflikthåndtering.
 - g) Prestetjenesten må fortsatt organiseres i enheter under prostens ledelse, og i mange tilfeller i enheter som er større enn dagens fellesrådsområder.
 - h) Samisk kirkeliv skal styrkes.
 - i) Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet.
2. Kirkemøtet går inn for modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene.

Møtebehandling:

Lill Tone Grahl-Jacobsen fremmet ny tekst til pkt 1 c, e og f:

1c) Ansvar til folkevalgte **styringsorganer og deres valgte ledere** i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.

1e) **Ledelse i arbeidsgivers sted, skal være demokratisk forankret.** Ulike ledermodeller utredes nærmere og høres før ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.

1f) Felles rammeverk, strategier, politikk og systemer utvikles for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Kirkemøtet fastsetter et felles personalreglement for hele trossamfunnet, et reglement for biskopenes visitaser og et system for konflikthåndtering. – **ble trukket til fordel for preses forslag**

Preses fremmet pkt 1f endret til:

I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Dette omfatter f.eks felles personalreglement for hele trossamfunnet, et reglement for biskopenes visitaser og et system for konflikthåndtering

Therese Egebakken fremmet at i punkt 1f strykes *felles personalreglement for hele trossamfunnet* i forslagene fremmet av Grahl-Jacobsen og preses.

Avstemning:

Grahl-Jacobsens forslag 1c enstemmig vedtatt

Grahl-Jacobsens forslag 1e falt mot 5 stemmer

Preses forslag 1f vedtatt mot 3 stemmer for opprinnelig forslag

Egebakkens forslag om å stryke felles personalreglement for hele trossamfunnet falt mot 2 stemmer

Vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende prinsippvedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:
 - a) Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger.
 - b) Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
 - c) Ansvar til folkevalgte styringsorganer og deres valgte ledere i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.

- d) Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
- e) Ledelse i kirken utredes nærmere og høres før ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prestens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
- f) I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Dette omfatter f.eks felles personalreglement for hele trossamfunnet, et reglement for biskopenes visitaser og et system for konflikthåndtering
- g) Prestetjenesten må fortsatt organiseres i enheter under prestens ledelse, og i mange tilfeller i enheter som er større enn dagens fellesrådsområder.
- h) Samisk kirkeliv skal styrkes.
- i) Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet.

2. Kirkemøtet går inn for modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene.

Enstemmig

KR 66/22 Menighetsbarnehagene

Sammendrag

Det finnes i dag ca 54 menighetsbarnehager. Av disse er 17 åpne barnehager og 37 ordinære barnehager. Ifølge KA er antallet redusert med 10% de siste to årene.

KA ønsker å opprette et felles nasjonalt selskap for menighetsbarnehager, eid av de av KAs barnehagemedlemmer som blir med i selskapet, eventuelt sammen med ett eller to større eiermiljøer. Selskapet vil ikke være for alle menighetsbarnehagene, men for de barnehagene som kan vise til sunn drift og økonomi. Målet er å innrette seg for en fremtid der det bli mer krevende å drive barnehage i en stadig strengere regulert sektor.

KA ønsker å få med minst ett større eiermiljø inn i selskapet, bl a for å kunne gi selskapet en god egenkapital ved oppstarten, og har derfor rettet en invitasjon til KR om å delta inn på eiersiden av et selskap for menighetsbarnehagene.

Selskapet skal, dersom det er stor nok interesse, etableres i 2023.

Forslag til vedtak:

Administrasjonen arbeider videre sammen med KA med intensjon om å tre inn på eiersiden av morselskapet Menighetsbarnehagene AS. Eierandelen vil bli vurdert nærmere. Selskapet har som intensjon om å være i full drift fra 2023.

Administrasjonen kommer tilbake til Kirkerådet med saksunderlag for endelig beslutning om inntreden i selskapet, herunder vedtekter, driftsform, egenkapital, selskapsstruktur og budsjettmessige konsekvenser.

Møtebehandling:

Karl Johan Kirkebø fremmet alternativ forslag til endring:

Kirkerådet setter pris på dette initiativet fra KA og ber administrasjonen arbeide videre sammen med KA for å utarbeide et godt beslutningsunderlag for om Dnk skal gå inn som medeier i det planlagte selskapet Menighetsbarnehagene AS. Administrasjonen kommer tilbake til kirkerådet med bredt saksunderlag for beslutning om eventuell inntreden.

Direktøren trakk sitt opprinnelige forslag.

Vedtak:

Kirkerådet setter pris på dette initiativet fra KA og ber administrasjonen arbeide videre sammen med KA for å utarbeide et godt beslutningsunderlag for om Dnk skal gå inn som medeier i det planlagte selskapet Menighetsbarnehagene AS. Administrasjonen kommer tilbake til kirkerådet med bredt saksunderlag for beslutning om eventuell inntreden.

Enstemmig

KR 67/22 Utfordringsbildet for Den norske kirke 2022

Sammendrag:

Vedlagte sak er en orienteringssak fra direktøren til Kirkemøtet 2022. Det vil under Kirkemøtet bli satt av tid i plenum til å drøfte dokumentet.

Forslag til vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering

Vedtak:

Kirkerådet tar saken til orientering

Enstemmig